

Activiteitenplan sloop en nieuwbouw Educatief Centrum Sparrenbos, Rosmalen

Colofon

Tekst en afbeeldingen	Peter Twisk
Datum rapport	22 juli 2025
Rapportnummer	2025-44
Status rapport	Concept
Opdrachtgever	Stichting Signum
Adres	Postbus 104, 5240 AC Rosmalen
Contactpersoon	J. Wtenweerde
Rapport citeren als	Twisk, P.T., 2025. Activiteitenplan sloop en nieuwbouw Educatief Centrum Sparrenbos, Rosmalen. Rapport 2025-44 Twisk Ecologisch Onderzoek, 's-Hertogenbosch.

Contactgegevens Twisk Ecologisch Onderzoek

Kamer van Koophandel	17256999
Adres	Pastoor de Kroonstraat 128
Postcode en woonplaats	5211 SR 's-Hertogenbosch
Email	twiskpeter@gmail.com

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Doel.....	5
3	Plangebied en ingreep	5
3.1	Planning	6
4	Uitgevoerde onderzoeken	6
4.1	Conclusies negatieve effecten.....	7
4.1.1	Quicksan.....	7
4.1.2	Soort gericht onderzoek	7
4.1.3	Rapportage Aerius berekening	8
5	Schadelijke handelingen; mogelijke overtredingen van de Omgevingswet	8
5.1	Voorwaarden Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit	9
6	Activiteitenplan gewone dwergvleermuis.....	10
6.1	Realiseren vervangende verblijfplaatsen	10
6.2	Uitvoeren werende maatregelen	11
6.3	Permanente vervangende verblijfplaatsen.....	12
6.4	Effecten van de ingreep op de populatie	12
6.5	Toetsing aan Stand van Instandhouding	13
6.5.1	Effect op de lokale populatie	13
6.5.2	Cumulatieve effecten	13
6.6	Zorgplicht	13
6.7	Voorwaarden Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit	13
6.7.1	Onderbouwing Artikel 8.74k (belang)	13
6.7.2	Onderbouwing Artikel 7.197j	14
6.8	Maatregelen ten gunste van gewone dwergvleermuis	16
6.8.1	Werken buiten kwetsbare periode	16
6.8.2	Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden	17
6.8.3	Ongeschikt maken verblijfplaatsen.....	18
6.8.4	Inschakelen vleermuisdeskundige	18
6.8.5	Opstellen ecologisch werkprotocol.....	18
6.8.6	Monitoring	18
7	Beschrijving Staat van Instandhouding gewone dwergvleermuis	19
8	Bronnen.....	22

Bijlage 6. Relevante wettelijke bepalingen	23
Omgevingswet	23
Besluit activiteiten leefomgeving.....	23
Besluit kwaliteit leefomgeving.....	25

1 Inleiding

De Gemeente 's-Hertogenbosch is voornemens het Educatief Centrum Sparrenbos in Rosmalen te slopen en hier nieuwbouw uit te voeren. Uit onderzoek door Twisk Ecologisch Onderzoek is gebleken dat in het gebouw twee zomer- en/of paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen aanwezig zijn. De sloop van het gebouw is zodoende een flora- en fauna-activiteit in het kader van de Omgevingswet, en voor de sloop is een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig. De **administratieve** verantwoordelijkheid hiervoor is overgedragen aan de Stichting Signum in Rosmalen. Dit activiteitenplan dient voor de onderbouwing van de aanvraag van de Omgevingsvergunning.

2 Doel

De in deze rapportage beschreven maatregelen hebben tot doel:

- negatieve effecten van de ingreep op gewone dwergvleermuizen zoveel mogelijk te voorkomen;
- een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te verkrijgen voor de sloop van Educatief Centrum Sparrenbos in Rosmalen. In het kader van de benodigde maatregelen is ook de nieuwbouw te zien als onderdeel van de ingreep.

3 Plangebied en ingreep

Het plangebied betreft Educatief Centrum Sparrenbos, Eikakkerhoeven 83, 5242 KM Rosmalen. Zie onderstaande plattegrond. Voor een foto-impressie van het plangebied zie de rapportage van de quickscan (Twisk, 2024 A).

Figuur 1. Het plangebied (rood omlijnd) betreft het Educatief Centrum het Sparrenbos in Rosmalen.

De ingreep betreft de sloop van het huidige gebouw en het uitvoeren van nieuwbouw op dezelfde locatie. Een concreet ontwerp is nog niet beschikbaar, er is wel een Ruimtelijk-functioneel Programma van Eisen opgesteld. Daarin staat dat in de nieuwbouw de volgende functies gehuisvest worden:

- Basisschool 't Sparrenbos met 360 leerlingen en een uitbreidingsbehoefte van 50 leerlingen;
- zes groepen van nul- tot vierjarigen van Kanteel, 274 m² eigen ruimtes voor buitenschoolse opvang (BSO) van Kanteel. Voor de overige BSO-ruimtebehoefte wordt gebruik gemaakt van ruimtes van de school.

In totaal heeft het nieuwe gebouw ca. 3.000 m² bruto vloeroppervlak.

Gelet op de benodigde ruimten wordt rekening gehouden met een gebouw met twee bouwlagen; het huidige gebouw heeft één bouwlaag.

Aannemelijk is dat sloop en nieuwbouw op de daarvoor gebruikelijke manier worden uitgevoerd. Globaal omvatten de werkzaamheden de volgende onderdelen:

- Verwijderen interieur en onderdelen van het gebouw die handmatig en met licht materieel verwijderd kunnen worden (glas, raamkozijnen, gevelplaten, dakpannen en dergelijke), afvoer van sloopmateriaal;
- Verwijderen van beplanting die in het kader van de ingreep verwijderd moet worden, treffen van beschermende maatregelen bij bomen die behouden blijven. De bomen binnen en in de directe omgeving van het plangebied blijven vrijwel allemaal behouden;
- Slopen van muren en fundering met zwaar materieel, afvoeren van puin;
- Bouwrijp maken plangebied, inmeten fundering e.d.;
- Aanvoeren bouwmaterialen en benodigd materieel;
- Uitvoeren nieuwbouw;
- Inrichten omgeving nieuwe gebouw;
- In gebruik nemen van het nieuwe gebouw.

3.1 Planning

Volgens de huidige planning vindt de sloop van het gebouw plaats in de zomer van 2026. Een concrete planning voor de nieuwbouw is nog niet beschikbaar. Aannemelijk is dat de sloop ongeveer een half jaar zal duren en de daaropvolgende nieuwbouw ongeveer anderhalf jaar.

4 Uitgevoerde onderzoeken

Om vast te stellen of de ingreep negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en gebieden is door Twisk Ecologisch Onderzoek in mei 2024 een ecologische quickscan uitgevoerd (Twisk, 2024 a) en in juni – september soortgericht onderzoek (Twisk, 2024 b). Deze onderzoeken werden uitgevoerd door Peter Twisk. Hij woont sinds 1986 in 's-Hertogenbosch, is actief als waarnemer, onder andere binnen IVN afdeling 's-Hertogenbosch en de Vleermuiswerkgroep Noord-Brabant. Hij is meer dan twintig jaar werkzaam als ecooloog en houdt zich meer dan veertig jaar bezig met onderzoek naar vleermuizen. Recent heeft hij onder andere meegewerkt aan het herzien van de Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis.

Aanvullen met Aeries berekening

Voor de beschrijvingen van de uitgevoerde onderzoeken zie de rapportages van de ecologische quickscan (Twisk, 2024 a) en van het soortgerichte onderzoek (Twisk, 2024 b).

Met de in de rapportages beschreven werkwijzen voldoen de uitgevoerde onderzoeken aan Artikel 7.197j, lid 3 van de Omgevingswet.

4.1 Conclusies negatieve effecten

Op basis van de hiervoor genoemde onderzoeken zijn de volgende conclusies getrokken en aanbevelingen gegeven.

4.1.1 Quicksan

‘Ten aanzien van beschermde gebieden vormt de ingreep mogelijk een overtreding als gevolg van een verhoging van stikstofdepositie op het gebied ‘Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek’. Om te bepalen of dit het geval is moet een Voortoets Stifstof worden uitgevoerd. Afhankelijk van de uitkomst daarvan kan het nodig zijn de ingreep op aangepaste wijze uit te voeren of een Vergunning Natura 2000 activiteit aan te vragen.

Voor beschermde soorten of soorten van Rode Lijsten vormt de ingreep mogelijk een overtreding ten aanzien van de volgende soorten en functies en zijn de volgende vervolgstappen nodig:

- *Algemene broedvogels: het vernielen van nesten en eieren, het doden van jongen. Deze overtreding is te voorkomen door het verwijderen van beplanting uit te voeren buiten de broedtijd, tussen begin augustus en half maart.*
- *Huismus: het vernielen van nesten en eieren, het doden van jongen. Nesten van deze soort zijn het jaarrond beschermd. Om te bepalen of nesten van deze soort aanwezig zijn moet, aanvullend op het reeds uitgevoerde onderzoek, nog twee onderzoekronden worden uitgevoerd.*
- *Vleermuizen: het hoofdgebouw wordt vrijwel zeker als verblijfplaats door vleermuizen gebruikt, met name door gewone dwergvleermuis. De ingreep leidt tot het vernielen van één en mogelijk meer verblijfplaatsen en mogelijk ook tot het doden van vleermuizen. Om te bepalen of (ook) andere soorten het hoofd- en bijgebouw als verblijfplaats gebruiken en voor welke functies (zomer-, paar- en/of kraamverblijfplaats) is aanvullend onderzoek nodig. Het is sterk aan te raden dit onderzoek uit te voeren conform het Vleermuisprotocol 2021. Aannemelijk is dat voor de sloop van het gebouw een Omgevingsvergunning Flora- en Fauna-activiteit nodig is.*
- *Steenmarter: mogelijk wordt het hoofdgebouw als verblijfplaats door steenmarter gebruikt. De ingreep kan leiden tot het vernielen van een verblijfplaats en tot het doden van een steenmarter. Er moet nader onderzoek naar steenmarter worden uitgevoerd.*
- *Afhankelijk van de uitkomst van het nadere onderzoek naar huismus en steenmarter kan het nodig zijn ook een Omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit aan te vragen. Voorts is aan te raden tijdig vervangende verblijfplaatsen te realiseren voor vleermuizen. Voor de gewinning van vleermuizen aan zulke voorzieningen geldt een gewenningsperiode. Voor een kraamverblijfplaats betreft dit een volledige kraamperiode, die loopt van half mei tot half juli. Het naleven van deze voorwaarde kan een probleem vormen ten aanzien van de planning van de voorgenomen ingreep.’*

4.1.2 Soort gericht onderzoek

‘In het plangebied zijn geen functies van enige betekenis aanwezig voor steenmarter en huismus.

Het plangebied wordt als foerageergebied gebruikt door gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en (gewone) grootoorvleermuis. Ook lopen door het plangebied

vliegroues van gewone dwergvleermuis en laadvlieger. Op deze functies heeft de ingreep geen negatief effect.

In het plangebied zijn twee zomer- of paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig. Bij de ingreep worden deze verblijfplaatsen vernield. De sloop van het hoofdgebouw is daarmee een flora- en fauna-activiteit en een overtreding van artikel 5.1, tweede lid, van de Omgevingswet, en van artikel 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Op grond van artikel 5.1 is voor de ingreep een omgevingsvergunning nodig. De regels waar een aanvraag voor deze vergunning aan moet voldoen staan in het Besluit kwaliteit leefomgeving, artikel 8.74k. De ingreep moet onder andere voldoen aan een in dat artikel genoemd belang en de ingreep mag geen afbreuk doen aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Aanbevolen wordt:

- *geruime tijd voor de sloop een Omgevingsvergunning aan te vragen;*
- *geruime tijd voorafgaande aan de ingreep vervangende verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuizen te realiseren in de omgeving van het plangebied;*
- *de sloop van de gebouwen op aangepaste wijze uit te voeren zodat daarbij geen gewone dwergvleermuizen worden gedood.*

De genoemde maatregelen moeten nader worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol. Ten behoeve van de vergunningaanvraag moet een activiteitenplan worden opgesteld.'

Het onderhavige activiteitenplan beschrijft de uitwerking van de hiervoor genoemde aanbevelingen.

4.1.3 Rapportage Aerius berekening

5 Schadelijke handelingen; mogelijke overtredingen van de Omgevingswet

De ingreep kan leiden tot overtredingen ten aanzien van algemene broedvogels indien nesten en eieren bij de ingreep zouden worden vernield, jongen worden gedood en vogels worden verstoord. Als een ingreep kan leiden tot negatieve gevolgen voor inheemse vogels geldt hiervoor een vergunningsplicht volgens artikel 11.37, lid 1 van het Besluit activiteiten leefomgeving. **De negatieve effecten zijn te voorkomen door aanpassingen in de werkwijze bij uitvoering van de ingreep: beplanting moet voorafgaande aan de ingreep en buiten het broedseizoen verwijderd worden. Onder die voorwaarde vormt de ingreep geen overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van broedvogels.** De te volgen werkwijze moet worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol.

Bij de ingreep worden twee zomer- en/of paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen vernield. Dit is niet te voorkomen. Aannemelijk is dat daarbij verstoring van deze gewone dwergvleermuizen optreedt. Er maken waarschijnlijk twee tot tien gewone dwergvleermuizen gebruik van de verblijfplaatsen. De ingreep vormt een flora- en fauna-activiteit in het kader van de Omgevingswet, conform Artikel 5.1 (Omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet) tenzij voor de ingreep een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is verleend. De ingreep vormt een overtreding van Artikel 11.46, lid 1 b, het opzettelijk verstoren van exemplaren van diersoorten,

genoemd in de Habitatrichtlijn, bijlage IV, en lid d, het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren.

De ingreep kan voorts ook leiden tot het doden van gewone dwergvleermuizen, tenzij de ingreep op aangepaste wijze wordt uitgevoerd. Als voorafgaande aan de sloop werende maatregelen worden genomen is aannemelijk dat het doden van gewone dwergvleermuizen wordt voorkomen en wordt de omgevingswet op dit punt niet overtreden. Dit moet eveneens worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol.

De ingreep heeft geen invloed op andere functies voor gewone dwergvleermuis.

De ingreep vormt **wel/geen** Natura 2000-activiteit in de betekenis van de Omgevingswet en vormt geen overtreding van de Omgevingsverordening Noord-Brabant ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland. De ingreep vormt geen overtreding van regels ten aanzien van het kappen van houtopstanden. Ook ten aanzien van invasieve exoten vormt de ingreep geen overtreding van de Omgevingswet.

5.1 Voorwaarden Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit

Op grond van Artikel 8.74k (Beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit: soorten habitatrichtlijnen) moet bij de ingreep aan de volgende voorwaarden worden voldaan om in aanmerking te komen voor een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit:

- a. onderbouwd moet worden dat er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- b. de activiteit is nodig: (...) in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- c. de activiteit doet geen afbreuk aan het streven de populaties van de betrokken soort(en) in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

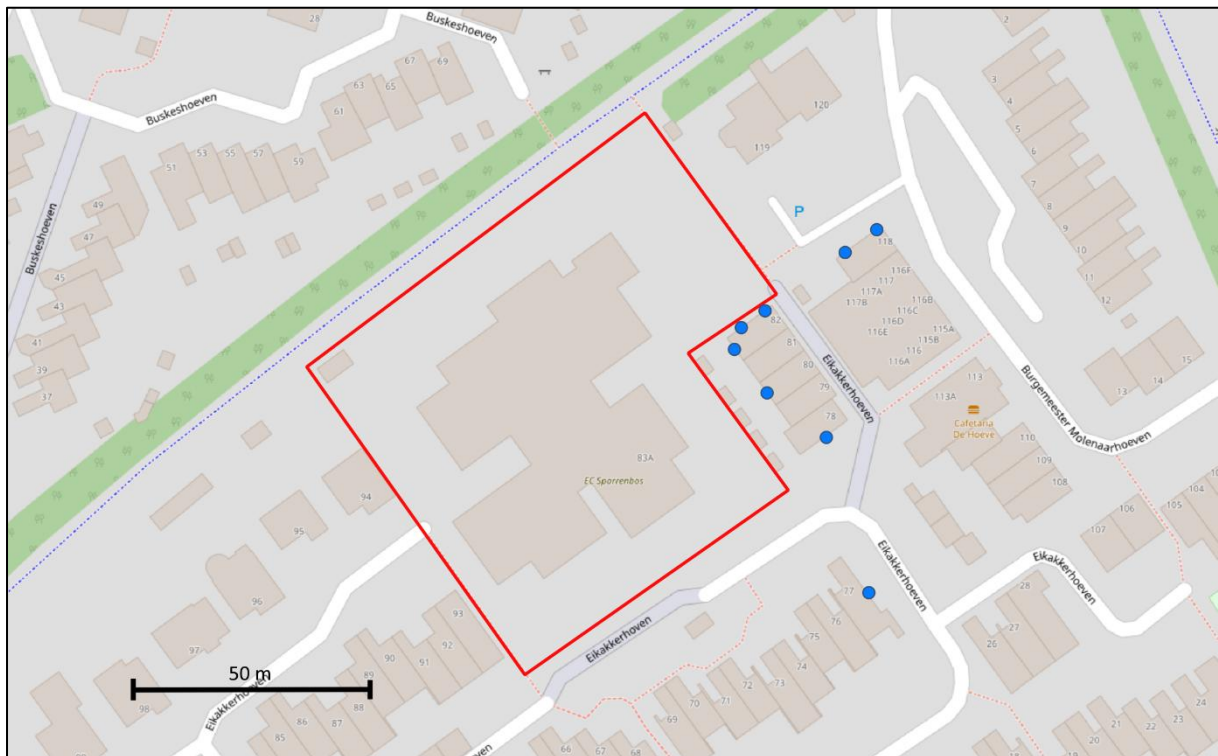
In 6.7 van dit Activiteitenplan wordt onderbouwd hoe de onderhavige ingreep aan deze voorwaarden voldoet.

6 Activiteitenplan gewone dwergvleermuis

Ten behoeve van de aanvraag van de Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit wordt hieronder beschreven op welke manier bij de ingreep zo goed mogelijk rekening wordt gehouden met de functie voor gewone dwergvleermuizen die in het plangebied aanwezig is. Op basis van het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis zijn of worden bij de ingreep de hieronder beschreven maatregelen genomen om negatieve effecten op deze soort zoveel als redelijkerwijs mogelijk teniet te doen. Ook wordt onderbouwd dat de ingreep voldoet aan de voorwaarden die in de Omgevingswet genoemd worden om voor een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit in aanmerking te komen.

6.1 Realiseren vervangende verblijfplaatsen

Ten behoeve van de ingreep zijn op 30 april 2025 acht vervangende verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuizen gerealiseerd. De locaties waar deze kasten zijn opgehangen staan op Figuur 2. Zie ook bijgaande foto. Het betreft de Vleermuismuurschaal van Schwegler. Het gaat om uitwendige vleermuiskasten zodat de maatregel opgevat moet worden als tijdelijke voorzieningen. Tussen de vleermuiskasten en de muren is tochtstrip aangebracht zodat de kasten tochtdicht zijn.

Figuur 2. Locaties waar tijdelijke vleermuiskasten (blauwe stippen) zijn aangebracht nabij het plangebied (rode kader).

Deze vleermuiskasten blijven minstens drie jaar hangen of tot minstens drie maanden na het afronden van de nieuwbouw in het plangebied, waarbij deze drie maanden vallen in het actieve seizoen van gewone dwergvleermuizen.

Dit wordt ook opgenomen in het ecologisch werkprotocol voor de ingreep.

Figuur 3. Vier van de acht vleermuismuurschalen die in april '25 zijn opgehangen in de directe omgeving van het plangebied als tijdelijke vervanging van de verblijfplaatsen die bij de ingreep verloren gaan.

6.2 Uitvoeren werende maatregelen

Het weren van gewone dwergvleermuizen uit het gebouw bestaat uit de volgende maatregelen:

- a. open stootvoegen worden afgesloten met exclusion flaps en met houten wigjes. De houten wigjes worden bij $\frac{3}{4}$ deel van de open stootvoegen aangebracht, de exclusion flaps bij het overige $\frac{1}{4}$ deel van de open stootvoegen. Per muurvak wordt met endoscoop gecontroleerd of de spouwruimte achter de betreffende open stootvoegen één doorlopende ruimte vormt. Als dit niet zo is of als dit onzeker is, worden bij meer open stootvoegen exclusion flaps aangebracht, op zo'n manier dat vleermuizen die zich in de betreffende spouwruimte bevinden zeker naar buiten kunnen komen.
- b. Waar metalen afwerkranden (daktrims) aanwezig zijn met een kier tussen de muur en de afwerkrand die door gewone dwergvleermuizen als toegang gebruikt kan worden, wordt met vulschuim de kier opgevuld en wordt per locatie op één punt ook een exclusion flap aangebracht. Op die manier kunnen vleermuizen die van deze kieren gebruik maken wel weggkomen maar niet naar de verblijfplaatsen terugkeren.
- c. Waar dakpannen als dakbedekking zijn toegepast wordt op dezelfde manier met behulp van vulschuim en een exclusionflap de kier tussen de dakpannen en de wand eronder afgesloten, zodat ook op die plaatsen vleermuizen die deze openingen als toegang gebruiken weg kunnen komen maar niet terug kunnen keren.
- d. Waar regenbuizen verdiept in de muren liggen wordt de ruimte rond de regenbuizen eveneens met behulp van vulschuim en een exclusion flap afgesloten, zodat vleermuizen weg kunnen komen maar niet terug kunnen keren.

Het moment waarop deze werende maatregelen worden uitgevoerd wordt bepaald door de volgende factoren:

- a. er is een Omgevingsvergunning voor de ingreep verleend;
- b. de sloop gaat van start binnen enkele dagen of weken na het uitvoeren van de werende maatregelen;
- c. de maatregelen worden uitgevoerd in een periode die valt binnen het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis; de avondtemperatuur is gedurende tenminste drie dagen 12°C;
- d. de maatregelen worden, indien redelijkerwijs mogelijk, uitgevoerd buiten het kraamseizoen van de gewone dwergvleermuis (half mei – half juli). Als dit niet mogelijk is wordt voorafgaande aan het uitvoeren van de maatregelen een controlerende uitgevoerd om na te gaan of er onverhoopt een kraamgroep van gewone dwergvleermuizen in het plangebied aanwezig is. Als dit het geval is wordt het betreffende deel van het gebouw met rust gelaten tot de kraamgroep is uitgevlogen, waarna daar alsnog werende maatregelen worden uitgevoerd;

Na het uitvoeren van alle werende maatregelen wordt een controlerende uitgevoerd door twee waarnemers om na te gaan of de werende maatregelen het beoogde effect hebben gehad. Als hieruit blijkt dat er toch nog een of enkele gewone dwergvleermuizen van het gebouw gebruik maken, dan worden op de betreffende plaats(en) aanvullende werende maatregelen uitgevoerd. Het voorgaande wordt herhaald tot zeker is dat er geen gewone dwergvleermuizen in het gebouw meer aanwezig zijn.

Aannemelijk is dat deze maatregel uitgevoerd kan worden in of kort na de zomervakantie van 2026.

Alle genoemde voorschriften en maatregelen worden opgenomen in het ecologisch werkprotocol voor de ingreep.

6.3 Permanente vervangende verblijfplaatsen

Een concreet ontwerp voor de nieuwbouw in het plangebied is nog niet beschikbaar. Daarom worden hier alleen algemene richtlijnen gegeven voor de voorzieningen die in de nieuwbouw toegepast moeten worden ten behoeve van permanente vervangende verblijfplaatsen voor de twee zomer- en/of paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen die bij de sloop verloren gaan:

- a. Er worden inbouwvoorzieningen toegepast in het gebouw in vier windrichtingen, globaal aan te geven als noord, oost, zuid en west. Deze voorzieningen worden zo hoog mogelijk in de gevels ingebouwd, maar met de toegangsopening op tenminste 3 m hoogte. De omgeving van de inbouwvoorzieningen is vrij van kunstlicht. Ook is de omgeving vrij van obstakels zoals bomen zodat de voorzieningen goed bereikbaar zijn voor vleermuizen.
- b. De voorzieningen hebben een binnenruimte van tenminste 15 cm breed, 80 cm hoog en 2 cm diep. De toegangsopening is niet groter dan 15 mm zodat vogels zeker geen toegang hebben tot de binnenruimte en er weinig licht naar binnen dringt.
- c. De binnenruimte heeft een ruw oppervlak zodat vleermuizen goed houvast hebben.

Ook deze omschrijvingen worden opgenomen in het ecologisch werkprotocol voor de ingreep.

6.4 Effecten van de ingreep op de populatie

Bij de ingreep worden twee zomer- en/of paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen vernield. Er zijn tenminste zes maanden van te voren vervangende verblijfplaatsen gerealiseerd. Daarom mag worden aangenomen dat de betreffende dieren deze nieuwe verblijfplaatsen hebben leren kennen en dat ze kunnen uitwijken naar deze vervangende verblijfplaatsen vanaf het moment

dat de werende maatregelen zijn uitgevoerd. De functie van de verblijfplaatsen blijft zodoende in de directe omgeving van het plangebied behouden.

Bij de ingreep worden werende maatregelen uitgevoerd waardoor de gewone dwergvleermuizen de verblijfplaatsen kunnen verlaten maar er niet naar terug kunnen keren. De effectiviteit van deze maatregel wordt gecontroleerd door een ter zake deskundig ecooloog. Aangenomen mag daarom worden dat bij de ingreep geen gewone dwergvleermuizen worden gedood.

Op basis van het voorgaande is aannemelijk dat de ingreep alleen leidt tot enige verstoring van gewone dwergvleermuizen. Hier vanuit gaande heeft de ingreep geen negatief effect op de populatie van gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied of de omgeving ervan.

6.5 Toetsing aan Stand van Instandhouding

Een beschrijving van de Staat van Instandhouding wordt gegeven in hoofdstuk 7.

6.5.1 Effect op de lokale populatie

Zoals in 6.3 wordt onderbouwd mag worden aangenomen dat bij de ingreep de functie van de verblijfplaatsen behouden blijft in de directe omgeving van de huidige verblijfplaats en dat door het treffen van werende maatregelen bij de ingreep geen gewone dwergvleermuizen worden gedood. Daarom mag ook worden aangenomen dat de ingreep geen effect heeft op de lokale populatie van gewone dwergvleermuizen.

6.5.2 Cumulatieve effecten

Omdat, zoals hiervoor beschreven, aangenomen mag worden dat de ingreep geen effect heeft op de lokale populatie van gewone dwergvleermuizen, mag ook worden aangenomen dat de ingreep niet leidt tot een cumulatief effect op de populatie van gewone dwergvleermuizen.

6.6 Zorgplicht

Met de maatregelen die hieronder beschreven worden ten behoeve van de gewone dwergvleermuis wordt voldaan aan de zorgplicht ten aanzien van deze soort.

6.7 Voorwaarden Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit

6.7.1 Onderbouwing Artikel 8.74k (belang)

Op grond van 8.74k, Besluit activiteiten leefomgeving, moet een in dit artikel genoemd belang worden aangedragen waar de ingreep aan voldoet.

De ingreep voldoet aan het belang 8.74k, 1 b 3°, van het Besluit activiteiten leefomgeving: De ingreep is in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van **voor het milieu wezenlijke gunstige effecten**. Het huidige gebouw is gebouwd in ... en is wat energie betreft verouderd waardoor het beduidend meer energie gebruikt dan nodig en wenselijk is. In verband met de invloed op het klimaat en de opwarming van de aarde wordt er op alle overheidsniveaus veel aandacht geschonken aan verduurzaming van gebouwen¹. Voorts is sloop en

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/energie-besparen>

nieuwbouw ook van belang voor de sociale ontwikkeling in dit deel van de gemeente 's-Hertogenbosch..

6.7.2 Onderbouwing Artikel 7.197j

- De Nederlandse en wetenschappelijke naam van de soort waarom het gaat:

De aangevraagde vergunning betreft de gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*.

- De verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van de activiteit:

De verwachte startdatum is omstreeks **1 juli 2026**, eventueel uitlopend tot 30 augustus 2026. De activiteit start overdag, na 08:00 u.

- De verwachte duur ervan, inclusief een onderbouwing en planning van de werkzaamheden die in het kader van de activiteit worden verricht:

De verwachte duur is **twee jaar**. Voor de planning en een onderbouwing zie 6.8.1 van deze rapportage.

- De belangrijkste door de aanvrager bestudeerde alternatieven voor de activiteit en een onderbouwing waarom er geen andere bevredigende oplossing is dan het verrichten van de activiteit:

- Ten aanzien van de **locatie**: de ingreep is locatie gebonden. Het is niet mogelijk de ingreep elders uit te voeren.
- Ten aanzien van de **ingreep**: ons inziens zijn geen alternatieven bekend voor de geplande ingreep die minder of geen negatieve gevolgen zouden hebben voor gewone dwergvleermuizen. Alternatieven voor de ingreep zijn derhalve niet overwogen.
- Ten aanzien van de **planning**: gelet op het gebruik van het huidige en het toekomstige gebouw als school en als buitenschoolse opvang is het van groot belang dat de ingreep parallel loopt aan de schooljaren: de ingreep start in de zomervakantie en is afgerond voor of in een volgende zomervakantie. Gelet op de functies voor gewone dwergvleermuis die in het plangebied aanwezig zijn, is er geen periode die beter geschikt is voor de ingreep zodat het afwegen van alternatieven geen meerwaarde heeft.
- Ten aanzien van de **wijze van uitvoeren**: voor de wijze van sloop en nieuwbouw zijn ons geen alternatieven bekend die minder of geen negatieve gevolgen zouden hebben voor de functies voor gewone dwergvleermuis die aanwezig zijn in het plangebied. Het afwegen van alternatieven heeft in dit opzicht eveneens geen meerwaarde.

- Een beschrijving van:

1. de locatie en het gebied rondom de locatie waarop de activiteit wordt verricht:

Zie hiervoor Hoofdstuk 3 van deze rapportage en de uitgebreidere beschrijving in bijgaande rapportage van de quickscan (Twisk, 2024 a).

2. de verspreiding van soorten en hun functies in en rondom het gebied, bedoeld onder 1°, inclusief het onderzoek dat daarnaar verricht is:

Zie voor de rapportage van het soortgerichte onderzoek in 2024 (Twisk, 2024b).

3. de functies van de nesten of rustplaatsen van soorten en hoe essentieel deze zijn voor de staat van instandhouding van betreffende soorten:

De waargenomen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen betreffen zomer- en/of paarverblijfplaatsen. Het is niet uit te sluiten dat deze tevens als mild-winterverblijfplaats worden gebruikt. Gelet op het kleine aantal dieren (tenminste twee, mogelijk tot tien dieren) dat deze verblijfplaatsen gebruikt en het gegeven dat gewone dwergvleermuizen een netwerk van tientallen verblijfplaatsen gebruiken (Kennisdocument Gewone dwergvleermuis²) is de betekenis in relatie tot de Staat van Instandhouding van deze soort niet essentieel.

4. de wijze waarop de activiteit wordt verricht:

Zie hiervoor de beschrijving in hoofdstuk 3 van deze rapportage.

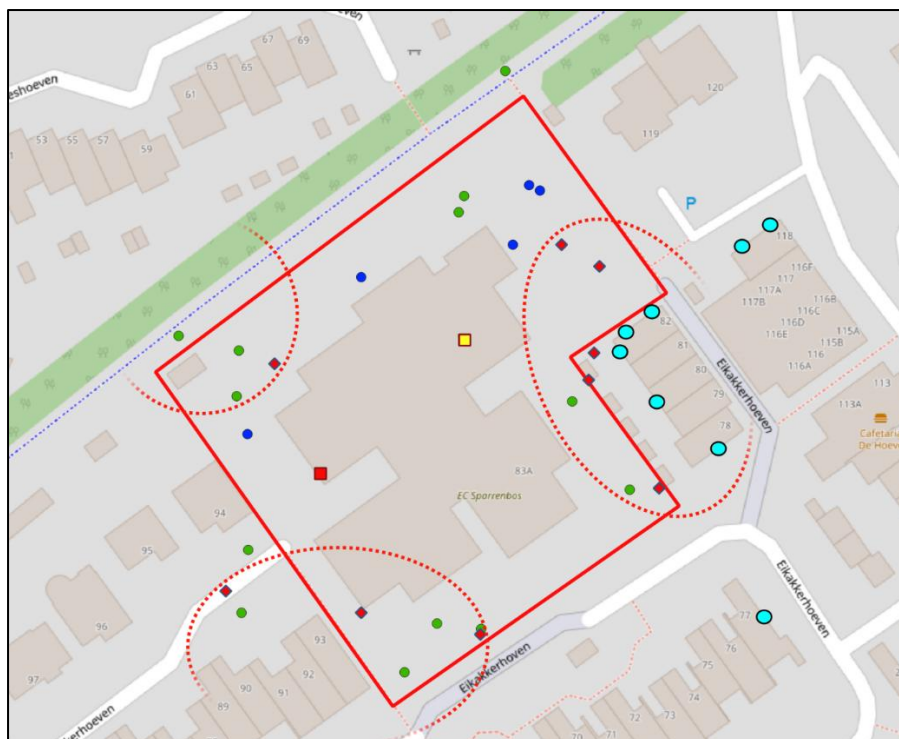
5. de mitigerende maatregelen die worden getroffen om schade aan de soort te voorkomen;

Voor een beschrijving van de mitigerende maatregelen zie 6.1 en 6.3 van deze rapportage.

6. de compenserende maatregelen die worden getroffen om onvermijdelijke schade aan de soort te herstellen;

Dit betreft dezelfde maatregelen als bij punt 5 is aangegeven.

7. Een ingetekende topografische kaart met de locatie van de handelingen, de verspreiding van de soorten en de locatie van de mitigerende en compenserende maatregelen.

Figuur 4. Aanduiding locaties tijdelijke vervangende verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuizen, aangegeven met lichtblauwe stippen. De rode en gele vierkantjes geven de locaties van waargenomen verblijfplaatsen aan.

² <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf>

- De resultaten van een verricht natuurwaardenonderzoek met ten minste de volgende gegevens:
1. een aanduiding van de aan- of afwezigheid van soorten;

Zie bijgaande rapportage soortgericht onderzoek (Twisk, 2024 A en B).

2. de omvang van de aanwezige populatie soorten;

De aanwezige populatie die de twee verblijfplaatsen gebruikt betreft tenminste twee en naar schatting maximaal tien gewone dwergvleermuizen.

3. een aanduiding van de gevolgen van de activiteit in het werkgebied op de staat van instandhouding van de aanwezige soorten;

Van de ingreep worden geen negatieve of merkbare gevolgen op de Staat van Instandhouding op de populaties van gewone dwergvleermuis verwacht.

4. een beschrijving voor elke fase van de activiteit met ten minste de gevolgen van de daaraan voorafgaande fase en de gevolgen van mitigerende maatregelen als bedoeld onder d, onder 5°, of compenserende maatregelen als bedoeld onder d, onder 6°;

Per fase van de ingreep zijn de gevolgen als volgt te omschrijven:

- Nadat in april acht platte vleermuiskasten zijn opgehangen is te verwachten dat gewone dwergvleermuizen deze voorzieningen ontdekken en inspecteren. Of de dieren deze kasten ook in gebruik nemen hangt naar verwachting af van de geschiktheid ervan als verblijfplaats in vergelijking met de reeds in gebruik zijnde verblijfplaatsen binnen het plangebied en in de omgeving.
- Ruim een jaar na het plaatsen van de kasten worden de werende maatregelen uitgevoerd bij het gebouw van Educatief Centrum Sparrenbos. Dit dwingt de gewone dwergvleermuizen de verblijfplaatsen in dit gebouw te verlaten. Afhankelijk van de omstandigheden in andere verblijfplaatsen in het netwerk van verblijfplaatsen van deze dieren, de weersomstandigheden op dat moment en locaties waar voedsel te vinden is, wijken de dieren uit naar een of meer van deze verblijfplaatsen. De kans dat de vervangende verblijfplaatsen die in het kader van de ingreep zijn gerealiseerd in gebruik worden genomen is vanaf dat moment veel groter.
- Na voltooiing van de nieuwbouw in het plangebied zullen de voorzieningen voor de verblijfplaatsen die hierin gerealiseerd worden op dezelfde manier als de nu aanwezige, tijdelijke voorzieningen voor gewone dwergvleermuizen worden ontdekt en in gebruik genomen.

6.8 Maatregelen ten gunste van gewone dwergvleermuis

Hieronder wordt beschreven welke maatregelen ten gunste van de gewone dwergvleermuis voorafgaande aan en tijdens de uitvoering van de ingreep worden uitgevoerd.

6.8.1 Werken buiten kwetsbare periode

In het plangebied zijn twee zomer- en/of paarverblijfplaatsen aanwezig die mogelijk ook als mild-winterverblijfplaats worden gebruikt. De kwetsbare perioden voor de gewone dwergvleermuis zijn in dit geval:

- zomerverblijfplaats: dit betreft de periode van medio maart tot eind oktober, tenzij de verblijfplaatsen ook als paarverblijfplaats gebruikt worden. Deze periode is niet aan te merken als kwetsbare periode omdat in deze periode de temperatuur normaal gesproken zo hoog is dat dieren niet in diepe torpor gaan en dagelijks uitvliegen om te foerageren.
- paarverblijfplaats: dit betreft de periode van ongeveer half juli of begin augustus tot eind oktober. Als in deze periode een paarverblijfplaats ongeschikt gemaakt wordt kan dit een negatief effect hebben op paringen van gewone dwergvleermuizen die deze verblijfplaats gebruiken.
- mild-winterverblijfplaats: dit betreft de periode tussen half maart of half april tot eind oktober of eind november, afhankelijk van het temperatuurverloop in die perioden. Als in die periode de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden kunnen gewone dwergvleermuizen binnengesloten raken en als gevolg daarvan dood gaan.

Door de planning aan te houden die in 3.1 is beschreven valt de uitvoering van de werende maatregelen buiten de kwetsbare perioden voor zomer- en mild-winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen en tenminste voor een groot deel buiten de paarperiode.

6.8.2 Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden

De vervangende verblijfplaatsen bestaan uit acht platte vleermuiskasten (Schwegler vleermuismuurschaal). Deze kasten zijn op tenminste vijf meter hoog en in vier verschillende windrichtingen opgehangen. Uit ervaringen van de Vleermuiswerkgroep Noord-Brabant is gebleken dat deze kasten geschikt zijn voor kleine verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen, ook als mild-winterverblijfplaats. Zie bijgaande foto. De kasten gaan tientallen jaren mee.

Figuur 5. Twee gewone dwergvleermuizen in een vleermuismuurschaal. De foto is niet in het plangebied gemaakt.

6.8.3 Ongeschikt maken verblijfplaatsen

Voor het ongeschikt maken van verblijfplaatsen worden de volgende maatregelen getroffen:

- Bij een kwart van de open stootvoegen die in het gebouw aanwezig zijn worden exclusion flaps³ aangebracht. De overige open stootvoegen worden met houten wigjes afgesloten zodat daar geen vleermuizen het gebouw binnen kunnen gaan.
- Kieren bij metalen afwerkranden bij dakranden met een kier die groot genoeg is voor gewone dwergvleermuizen om te passeren worden met vulschuim en een exclusion flap afgesloten.
- Openingen bij regenpijpen worden eveneens met vulschuim en een exclusion flap dichtgemaakt, zodat aanwezige dieren wel kunnen uitvliegen maar hier niet kunnen terugkeren.

6.8.4 Inschakelen vleermuisdeskundige

Als vleermuisdeskundige wordt Peter Twisk ingeschakeld.

6.8.5 Opstellen ecologisch werkprotocol

Ten behoeve van de uit te voeren werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld dat bestaat uit een samenvatting van de maatregelen die in de onderhavige rapportage worden beschreven en per uit te voeren onderdeel een afstreeplijst.

6.8.6 Monitoring

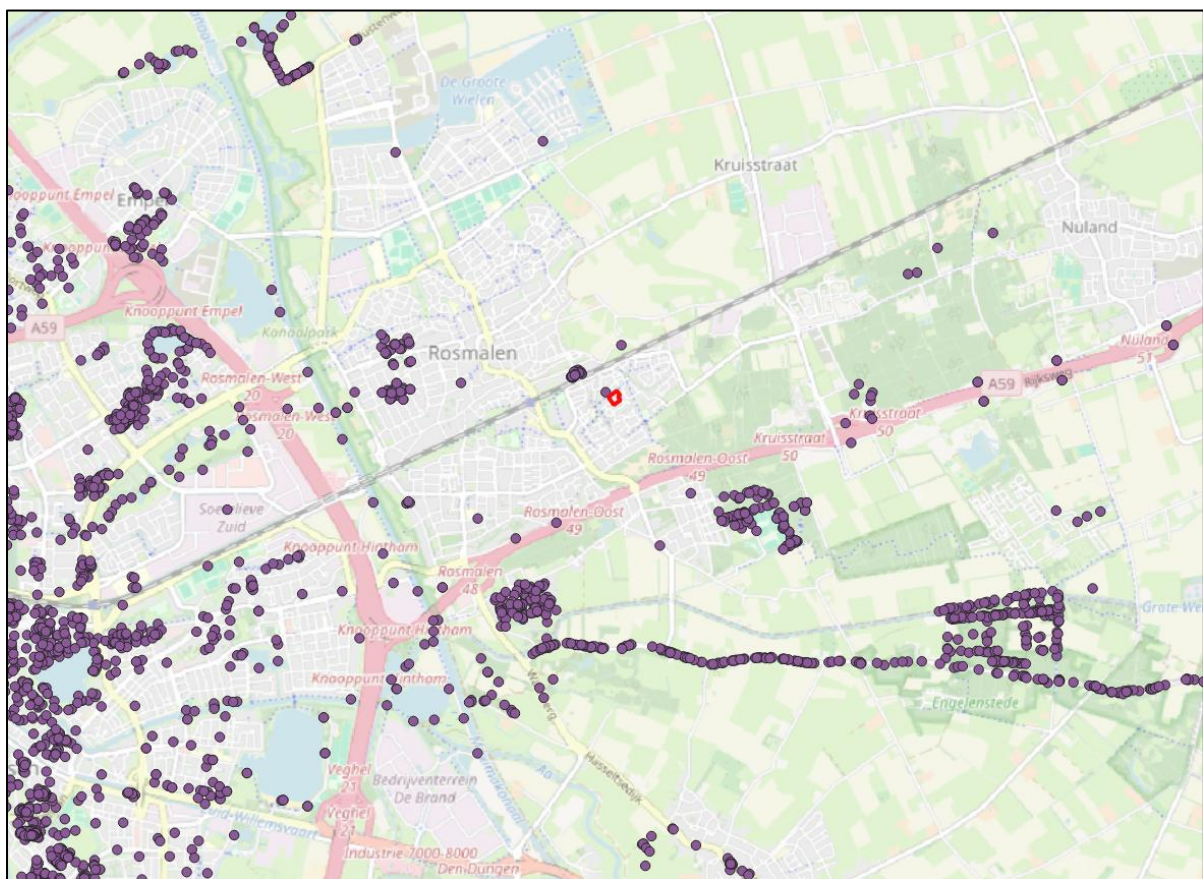
Omdat alle uitgevoerde en uit te voeren maatregelen als effectief te zien zijn is monitoring op dit moment niet voorzien.

³ <https://unitura.nl/product/ef2-exclusion-flap-xl/>

7 Beschrijving Staat van Instandhouding gewone dwergvleermuis

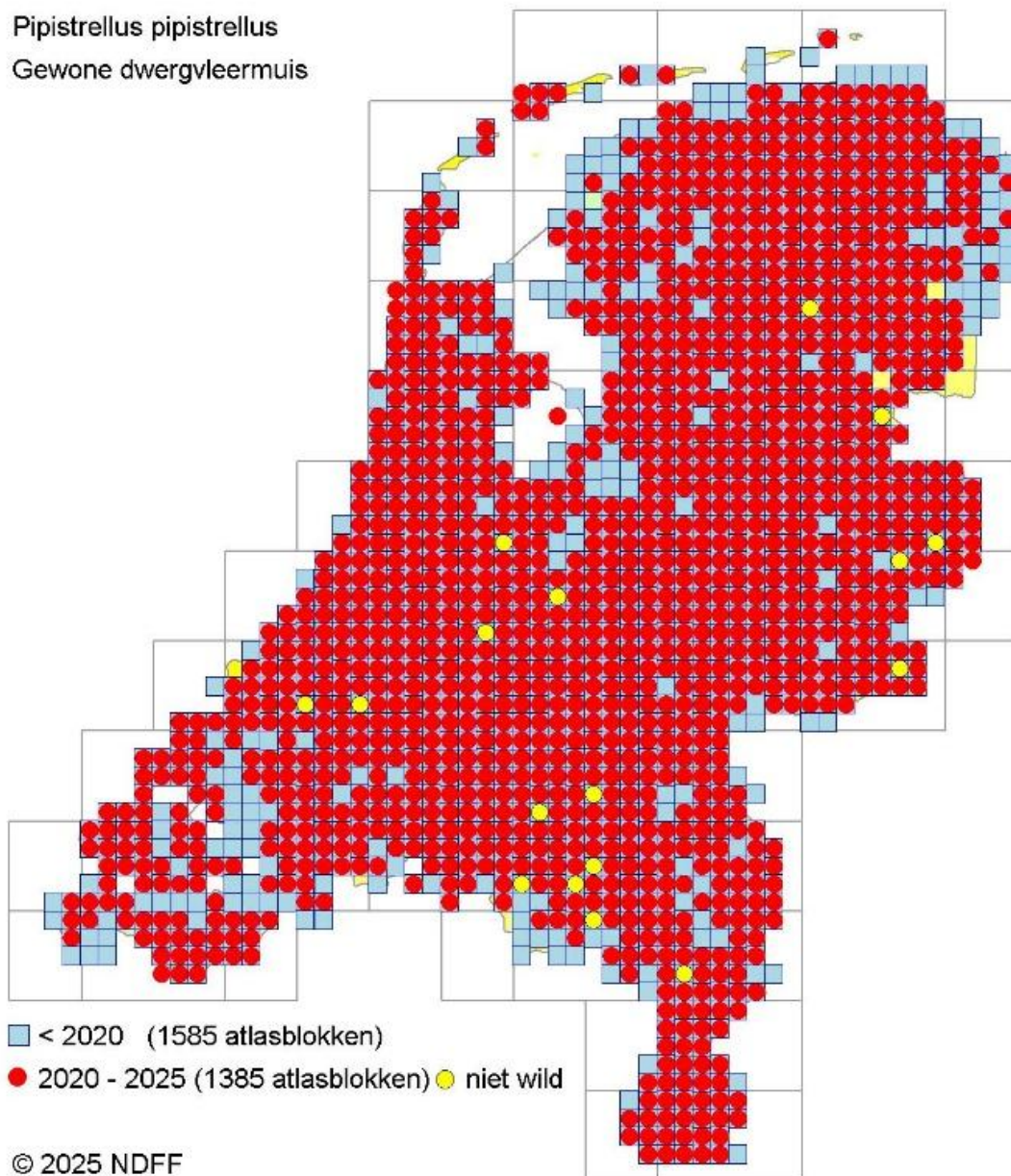
De ingreep leidt tot het verlies van twee zomer- en/of paarverblijfplaatsen van naar schatting twee tot tien gewone dwergvleermuizen. Om een mogelijk effect van de ingreep op de Staat van Instandhouding (Svl) van deze soort te bepalen wordt hieronder eerst beschreven welke informatie beschikbaar is over de Svl.

De gewone dwergvleermuis is een algemeen voorkomende vleermuissoort in de omgeving van het plangebied. Zo laten gegevens uit de NDFF zien dat de soort in de voorgaande tien jaar binnen een straal van ongeveer 4 kilometer op meer dan 2500 plaatsen is waargenomen. Zie Figuur 6. Aannemelijk is dat de weergegeven verspreiding sterk verband houdt met de activiteit van waarnemers, en dat het ontbreken van stippen betekent dat daar geen onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd of dat waarnemingen niet zijn opgenomen in de NDFF.

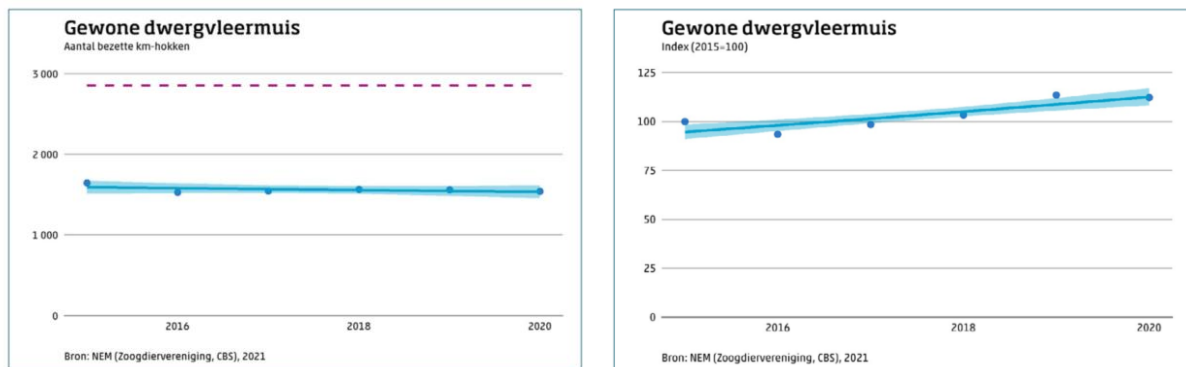
Figuur 6. Waarnemingen gewone dwergvleermuis (paarse stippen) binnen een afstand van 3-5 km rondom het plangebied (rood kader). Het betreft ruim 2500 waarnemingen. Bron: NDFF.

De site www.verspreidingsatlas.nl laat van de gewone dwergvleermuis voor de periode 2020-2025 een nagenoeg dekkende verspreiding zien, zowel in Noord-Brabant als in de rest van Nederland. Zie Figuur 7.

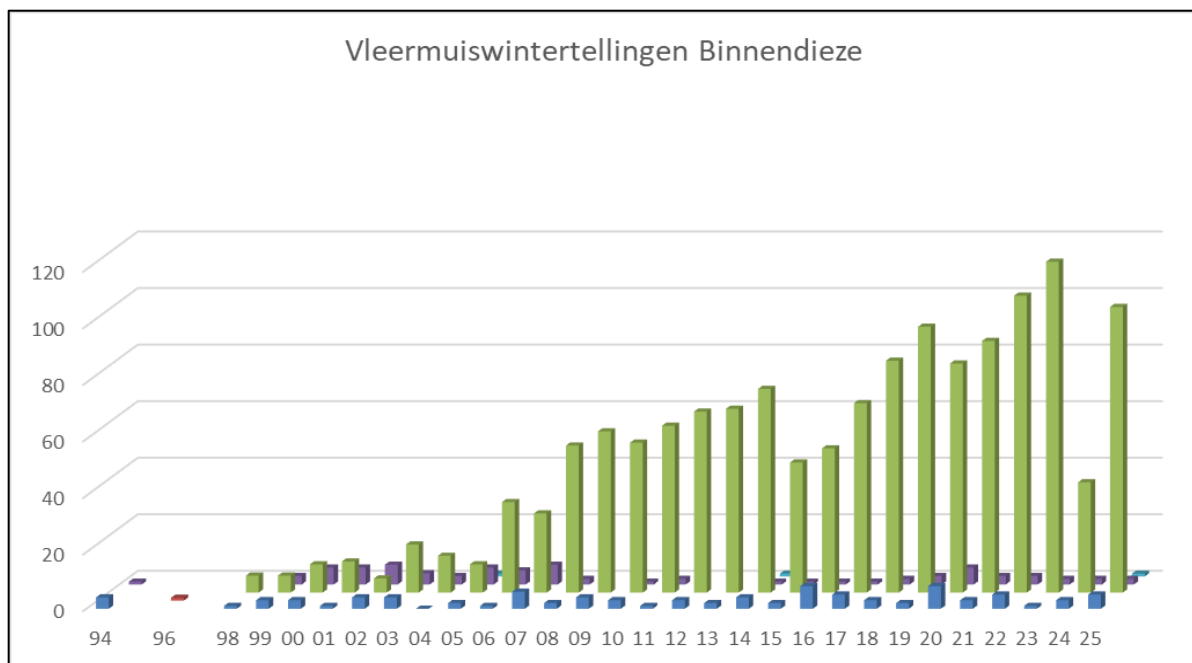
Figuur 7. Verspreiding van gewone dwergvleermuis in Nederland, 2020-2025. Bron: <https://www.verspreidingsatlas.nl/8496199#>

Landelijke trendgegevens over de populatie van de gewone dwergvleermuis worden gegeven door de Zoogdierverseniging. Deze gegevens wijzen erop dat in de periode tussen 2015 en 2020 de verspreiding van de gewone dwergvleermuis onveranderd is gebleven en dat de aantallen van deze soort in die periode licht zijn toegenomen. Zie Figuur 8.

Figuur 8. Trendgegevens verspreiding (links) en populatiegrootte (rechts) van gewone dwergvleermuis. Deze gegevens wijzen op een matig positieve ontwikkeling van de populatie. De blauwe lijnen geven de berekende trendlijn, de stippen zijn de daadwerkelijke tellingen en de lichtblauwe band geeft de 95% betrouwbaarheidsinterval. Bron: https://www.zoogdierverseniging.nl/sites/default/files/2021-11/Telganger_2021-2.pdf

Tellingen van overwinterende gewone dwergvleermuizen in de Binnendieze, op 6 km afstand van het plangebied, laten eveneens een positieve trend zien. Zie Figuur 9.

Figuur 9. Tellingen van overwinterende vleermuizen in de Binnendieze. De groene balken laten de aantalontwikkeling van de gewone dwergvleermuis zien. De tellingen vinden jaarlijks in de tweede helft van februari plaats. Het lage aantal in 2024 houdt ongetwijfeld verband met een zeer vroege start van de lente in dat jaar.

De genoemde gegevens wijzen erop dat de gewone dwergvleermuis in de omgeving van het plangebied een algemeen voorkomende soort is en zowel op regionale als op landelijke schaal de Svl gunstig is. Van een eventueel verlies van twee tot tien gewone dwergvleermuizen als gevolg van de ingreep op de landelijke of regionale schaal is derhalve geen negatief effect op de Svl van de gewone dwergvleermuis te verwachten.

De Gemeente 's-Hertogenbosch laat momenteel onderzoek uitvoeren ten behoeve van een Soorten Management Plan voor het verduurzamen van woningen. Aannemelijk is dat in dit kader er op grote schaal maatregelen ten behoeve van vleermuizen worden getroffen, ook in de omgeving van het

onderhavige plangebied. Ook zal in dit kader monitoring van vleermuizen binnen deze gemeente worden uitgevoerd. Indien de resultaten van deze monitoring zouden wijzen op een negatieve trend voor gewone dwergvleermuis moeten er aanvullende maatregelen worden genomen om de populatie te versterken en te komen tot een positieve trend.

8 Bronnen

- Twisk, P.T., 2024 A. Ecologische quickscan Educatief Centrum Sparrenbos, Rosmalen. Rapport 2024-23 Twisk Ecologisch Onderzoek, 's-Hertogenbosch.
- Twisk, P.T., 2024 B. Soortgericht onderzoek Educatief centrum Sparrenbos, Rosmalen. Rapport 2024-25 Twisk Ecologisch Onderzoek, 's-Hertogenbosch.

Bijlage 6. Relevante wettelijke bepalingen

Omgevingswet

Artikel 5.1 (Omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:

f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:

8°. een flora- en fauna-activiteit.

Artikel 5.2 Omgevingswet (Afbakening vergunningplicht artikel 5.1)

5. Op grond van artikel 5.1, worden in ieder geval gevallen aangewezen ter uitvoering van:

a. de habitatrichtlijn.

(Alle in Europa van nature voorkomende vleermuissoorten vallen onder de Habitatrichtlijn)

Besluit activiteiten leefomgeving

Artikel 11.46 (Aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;

b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;

d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a.

Artikel 7.197o. (flora- en fauna-activiteit: schadelijke handelingen habitatrichtlijnsoorten)

1. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden, vangen of verstoren van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn, het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van die dieren, het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van die dieren of het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten, van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden per soort de volgende gegevens en bescheiden, bedoeld in artikel 7.197j, eerste lid, onder a tot en met f, verstrekt.

2. Bij een aanvraag als bedoeld in het eerste lid worden ook de volgende gegevens en bescheiden verstrekt: een onderbouwing waarom de activiteit nodig is:

- a. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- b. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- c. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- d. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van die soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
- e. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsverordening of ministeriële regeling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de omgevingsverordening of ministeriële regeling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

3. Het tweede lid, onder d en e, is niet van toepassing als het gaat om beperking van de omvang van een populatie van habitatrictlijnsoorten.

4. Als het gaat om beperking van de omvang van een populatie van habitatrictlijnsoorten en het bestrijden van schadeveroorzakende habitatrictlijnsoorten door grondgebruikers van habitatrictlijnsoorten:

- a. is artikel 7.197j, eerste lid, onder d, onder 3°, 5°, 6°, en 7°, onder e en f niet van toepassing; en
- b. wordt een ingetekende topografische kaart met de locatie van de handelingen en de verspreiding van de habitatrictlijnsoorten verstrekt.

Artikel 7.197j. (module: flora- en fauna-activiteit)

- 1.** Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het verrichten van een flora- en fauna-activiteit, bedoeld in hoofdstuk 11, van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
- 2.**
 - a.** de Nederlandse en wetenschappelijke naam van de soort waarom het gaat;
 - b.** de verwachte datum en het verwachte tijdstip van het begin van de activiteit en de verwachte duur ervan, inclusief een onderbouwing en planning van de werkzaamheden die in het kader van de activiteit worden verricht;
 - c.** de belangrijkste door de aanvrager bestudeerde alternatieven voor de activiteit en een onderbouwing waarom er geen andere bevredigende oplossing is dan het verrichten van de activiteit;
 - d.** een beschrijving van:
 - 1°. de locatie en het gebied rondom de locatie waarop de activiteit wordt verricht;
 - 2°. de verspreiding van soorten en hun functies in en rondom het gebied, bedoeld onder 1°, inclusief het onderzoek dat daarnaar verricht is;
 - 3°. de functies van de nesten of rustplaatsen van soorten en hoe essentieel deze zijn voor de staat van instandhouding van betreffende soorten;
 - 4°. de wijze waarop de activiteit wordt verricht;
 - 5°. de mitigerende maatregelen die worden getroffen om schade aan de soort te voorkomen;

6°.de compenserende maatregelen die worden getroffen om onvermijdelijke schade aan de soort te herstellen; en

7°.bij een ingetekende topografische kaart met de locatie van de handelingen, de verspreiding van de soorten en de locatie van de mitigerende en compenserende maatregelen;

e. de resultaten van een verricht natuurwaardenonderzoek met ten minste de volgende gegevens:

1°.een aanduiding van de aan- of afwezigheid van soorten;

2°. de omvang van de aanwezige populatie soorten;

3°. een aanduiding van de gevolgen van de activiteit in het werkgebied op de staat van instandhouding van de aanwezige soorten; en

4°. een beschrijving voor elke fase van de activiteit met ten minste de gevolgen van de daaraan voorafgaande fase en de gevolgen van mitigerende maatregelen als bedoeld onder d, onder 5°, of compenserende maatregelen als bedoeld onder d, onder 6°;

3. Het natuurwaardenonderzoek, bedoeld in het eerste lid, onder e:

a. is verricht door een persoon met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring, die ecologisch advies versterkt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van situaties, habitats en soorten; en

b. bevat gegevens waarvan de jongste gegevens niet ouder zijn dan drie jaar, of korter als in de periode tussen het onderzoek en de aanvraag de locatie en het gebied rondom de locatie waarop de activiteit wordt verricht ingrijpend zijn gewijzigd.

Besluit kwaliteit leefomgeving

Artikel 8.74k (Beoordelingsregels flora- en fauna-activiteit: soorten habitatrichtlijnen)

1. Voor zover een aanvraag een omgevingsvergunning betrekking heeft op een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, 11.47, eerste lid, of 11.48, van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als:

a. er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;

b. de activiteit nodig is:

3°. In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

c. de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.